

Karel Jaromír Erben, Antonín Dvořák

KYTICE: SVATEBNÍ KOŠILĚ

Dvořákova kantáta poprvé jako svébytná operní inscenace!

Liberecká opera opět jako první na světě překračuje hranice představivosti a využívá možnosti scénického ztvárnění hudebního díla.

Hudební drama podle balady K. J. Erbena

Libreto Antonín Dvořák podle K. J. Erbena

Hudební nastudování: Zbyněk Müller
Režie: Linda Hejlová Keprtová
Scéna: Michal Syrový
Kostýmy: Tomáš Kypta
Sbormistr: Tadeáš Tulach
Dirigenti: Zbyněk Müller, Ondřej Soukup
Pohybová spolupráce: Michal Kováč
Dramaturgie: Tereza Konývka Frýbertová

Osoby a obsazení

Ženy Veronika Kaiserová
Lívia Obručník Vénosová
Liana Sass

Muži Vincenc Ignác Novotný
Michal Lehotský
Dušan Růžička

Ikona moci – Vypravěč Pavol Kubáň
Ikona bohatství Petr Jeništa
Ikona krásy Jana Stránská

Neznámý voják Michal Kováč
Dezertér Marian Mičjar
Účinkují Orchester a sbor DFXŠ

Premiéra: 13. a 15. března 2026 v 19.00 Šaldovo divadlo

Antonín Dvořák komponoval *Svatební košile* (Op. 69, B 135), kantátu pro sóla, sbor a orchestr, od jara do podzimu roku 1884 na objednávku hudebního festivalu v Birminghamu a Alfreda Henryho Littletona, majitele hudebního nakladatelství Novello. První uvedení kantáty se uskutečnilo v Plzni 25. března 1885 s vojenskou kapelou 35. pěšího pluku pod vedením samotného skladatele. O pět měsíců později se předposlední festivalový den 27. srpna odehrála tolik očekávaná britská premiéra v Birminghamu. Dvořák v dopise svému blízkému příteli Aloisi Göbelovi, který byl osobním tajemníkem rodu Rohanů a správcem Sychrova, líčí uměleckou zkušenost ze země za kanálem La Manche takto: „Je Vám to hrozné, co ti lidé zde všechno dovedou a snesou! Vcelku bude 8 koncertů a každý trvá nejméně 4–5 hodin! Já přijdu na řadu ve čtvrtek v 8 hodin, prosím Vás, vzpomínejte na mne! Těším se na to velmi. Sbor a orchestr znamenitý, 100 sopránů, 100 altů, 100 tenorů, 100 basů, a ještě víc, 40 houslí, 16 kontrabasů, 16 cell a dechové nástroje dvojnásobné! To si rozvažte, jak to bude znít, až spustí! Birminghamské noviny mě velmi vřele uvítaly, taktéž i londýnské píšou, že má skladba asi největší interes vzbudí a že se bude nejvíce líbit. Inu možná, inu možná, že né! Uvidíme! Však budete číst.“ Londýnské noviny měly pravdu – *Svatební košile* měly fenomenální úspěch, byly skutečně vyvrcholením festivalu a mírou nadšeného přijetí předčily i díla Charlese Gounoda nebo Felixe Mendelssohna-Bartholdyho.

Podle dostupných informačních zdrojů z Bibliografického a Informačně-dokumentačního oddělení Národního institutu pro kulturu se zdá, že liberecké scénické zpracování *Svatebních košil* jako svébytného operního díla je prvním počinem tohoto druhu. Aby mohlo plnohodnotné scénické dílo vzniknout, bylo potřeba vytvořit jasné dramatické charaktery a hluboký konflikt, který se ve struktuře Erbenova i Dvořákova díla objevuje až v samém závěru, kdy Dívka rozpozná nebezpečí plynoucí z jejího poblouznění Umlrcem a modlitbou k Panně Marii se snaží zachránit.

Režisérka Linda Hejlová Keprtová při tvorbě scénické koncepce přirozeně vycházela z Dvořákovy hudby a z jasných charakterových obrysů Dívky, Umlrce a Vypravěče, které skladatel melodiemi plasticky vykreslil. Dvořák rovněž předurčil tři základní „dějství“ odehrávající se nejprve ve světničce, poté na cestě k hřbitovu a na samotném hřbitově. V režijní koncepci pak jsou jednotlivé části pojmenovány dle základních významotvorných dramatických situací jako Opuštění, Putování a Odpuštění.

Režisérčina tvůrčí invence se zaměřuje především na vytvoření komplexních psychologických charakterů a na jevištní zpřítomnění vnitřních konfliktů. Rozvíjí tak mnohvrstevnaté téma (ne)mocných vztahů mezi mužem a ženou: part Dívky je v její interpretaci rozdělen mezi tři Ženy (Veronika Kaiserová, Liana Sass, Livia Obručník Vénosová) a part Umlrce mezi tři Muže (Vincenc Ignác Novotný, Dušan Růžička, Michal Lehotský). Zmnožení příběhu jednoho milostného páru je uměleckou akcentací určité neměnnosti a nevyhnutelnosti lidského trápení a zároveň je tímto tvůrčím gestem ukázáno v širším rámci, že takový příběh může zažít vlastně kdokoli z nás. Děj je obohacen ještě o postavy tzv. lkony bohatství (Petr Jeništa) a lkony krásy (Jana Stránská), kterým velí Dvořákův Vypravěč – stylizovaný do role lkony moci (Pavol Kubáň). Tyto „lkony“ jsou určitými průvodci, kteří jsou Ženám a Mužům neustále nablízku a snaží se různými mámvými pokušeními odvést je od sebe samých. Stěžejní roli má ve Dvořákově kantátě i v liberecké inscenaci sbor, který adekvátním způsobem dokresluje celé dění a je významotvorným nositelem určitého etického řádu.

Liberecký příběh o vině, truchlení a odpuštění je cestou k vlastnímu nešťastnému nitru, které je potřeba zahojit, aby z něj znovu vyrostla láska a naděje. Ženy a Muži dospějí k vzájemnému smíření – mrtví tak mohou klidně odejít a živí ve smíru zůstat.

A čím Dvořák obohatil Erbenovy *Svatební košile* podle dirigenta Zbyňka Müllera, režisérky Lindy Hejlové Keprtové a sbormistra Tadeáše Tulacha?

Linda Hejlová Keprtová: „Myslím, že o konkrétní interpretaci.“

Zbyněk Müller: „Myslím, že ono obohacení tkví ve skvělé hudební ilustraci prostředí a situací. Již sám o sobě dost barvitý a šťavnatý Erbenův text je tak doslova upgradován na ještě vyšší úroveň a člověk má pocit, jako kdyby tam byl a tou cestou šel. Jako když si nasadíte 3D brýle...“

Tadeáš Tulach: „Myslím, že Erben si nemohl přát lepšího skladatele na zhudebnění svého díla jak v této kantátové podobě, tak i dalších částí *Kytice* v podobě symfonických básní. Tím, že Dvořák konečně pracoval s jedním z mála kvalitních „libret“, vyhrál si s materiálem do posledního detailu a škála hudebních prostředků, používaná pro vybarvení všech situací, místa, atmosféry a podobně, je nepřeborná.“

Text: Tereza Konývka Frýbertová

Antonín Dvořák

KYTICE: SVATEBNÍ KOŠILĚ

Hudební drama podle balady K. J. Erbena.

hudební nastudování | Zbyněk Müller
režie | Linda Hejlová Keprtová

premiéry 13. a 15. března 2026 | Šaldovo divadlo

Kontakt pro média:

Ing. Eleonora Kočí – vedoucí marketingu
DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec 1
tel.: +420 487 377 340
mobil: +420 777 102 614
email: koci@saldovo-divadlo.cz